

Спеціалізованій вченій раді
Державного торговельно-економічного
університету
(02000, м.Київ, вул. Кіото, 19)

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора юридичних наук Тімашова Віктора Олександровича
на дисертаційну роботу
Бодрова Юрія Володимировича на тему: «Адміністративно-правове
регулювання організації та проведення азартних ігор»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 – «Право»**

Саме визначення демократичної держави через її призму як влада народу виражається у наявності механізму забезпечення такої влади. Ця система повинна формуватися на основі права та виражати інтереси всіх верств суспільства та відповідати всім її потребам. Поряд із цим така правова система повинна регулювати і різні сфери суспільного життя. Часто такі регулювання можуть суперечити загальновстановленим нормам, що знаходять своє відображення в певній частині населення. Одна із таких сфер життя, це гральна сфера. Саме відношення до грального бізнесу завжди було неоднозначним. З одного боку ігри можуть породжувати лудоманію в людини, що в свою чергу, може призводити, що люди на ставках могли втрачати всі свої заощадження та бажання відігратися, що призводило до трагічних наслідків. З іншого боку в демократичній, правовій державі є право власності людини на набуте ним майно та можливість вільно ним користуватися на свій власний розсуд. Тут і постає питання у держави при встановленні міри регулювання сфери грального бізнесу, що з одного боку є право людини розпоряджатися своїм майном, а з іншого боку психічна індивідуальність такої людини може призвести до його втрати та завдати шкоди як такій особі так і іншим людям. Важливим внеском у вирішенні питання функціонування сфери грального

бізнесу є дисертація Бодрова Юрія Володимировича «Адміністративно-правове регулювання організації та проведення азартних ігор».

Дисертаційне дослідження будується на комплексному, системному підході, характеризується відповідним рівнем наукових узагальнень. Здобувач використав численні наукові праці фахівців з загальної з загальної теорії держави та права, теорії управління та адміністративного, конституційного, інформаційного права, адміністративного судочинства.

У дисертації підкреслено важливість побудови чіткого уявлення про мету й цілі адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор, яке виступає необхідною умовою для об'єктивної оцінки його ефективності, спрямування процесів його розвитку в русло державної правової політики, а також для виявлення його загальних закономірностей та особливостей його реалізації.

Зміст дисертації загалом характеризується достатньо високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем сфер ігрового бізнесу.

Аналіз змісту роботи свідчить про те, що дисертація являє собою науково завершену роботу, в якій вирішено поставлені наукові задачі та досягнуто сформульовану мету дослідження.

Дисертація виконана у рамках науково-дослідної роботи за темою “Публічне право в умовах євроінтеграції” (державний реєстраційний номер 0120U103029), котра є складовою Плану науково-дослідної роботи Державного торговельно-економічного університету на 2024-2025 роки.

Методологічну основою дослідження слугує збалансований комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання.

Емпіричну основу дослідження становлять акти вітчизняного та зарубіжного законодавства про азартні ігри, законодавчі та підзаконні акти з питань юридичної відповідальності за правопорушення в сфері азартних ігор;

наукові праці (монографії, дисертації, статті); матеріали нормотворчої практики суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор; статистичні дані Державної служби статистики України, матеріали адміністративних справ у сфері адміністрування, організації та проведення азартних ігор.

Високо і позитивно оцінюючи наукове і практичне значення дисертаційної роботи, висловимо деякі зауваження щодо її основних положень:

1. Значна увага в дисертації Ю.В.Бодрова приділена системі суб'єктів адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор. Зокрема наголошується, що провідна роль у такому регулюванні належить органами загальної компетенції, які урегульовують питання організації та проведення азартних ігор, наряду з широким комплексом інших питань, віднесених законом до їх відання. Назагал погоджуючись із цим висновком, зауважу, що до органів загальної компетенції, задіяних у процесах адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор, автор не включив Міністерство цифрової трансформації України.

Між тим, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2025 №314 “Про центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерейній сфері”, до повноважень Міністра цифрової трансформації входить спрямування та координація діяльності державного регулятора в сфері азартних ігор – Державного агентства України “ПлейСіті”. З огляду на це, невключення однойменного міністерства до переліку суб'єктів адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор видається необґрунтованим.

2. Запропонована автором дефініція поняття “азартна гра” значною мірою дублює визначення азартної гри, наведене у п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України “Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор”. При цьому у вступі дисертації авторська дефініція представлена

як така, що характеризується науковою новизною. На мій погляд, таке твердження є неочевидним, а отже – потребуючим додаткової аргументації.

3. У рецензованій дисертації належним чином не висвітлені морально-етичні аспекти організації та проведення азартних ігор. Зокрема, автор не розглядає питання про етичність роботи гральних закладів під час релігійних свят, а також у дні національного трауру. Зауважу, що це питання є актуальним для будь-якого суспільства, яке характеризується достатньо високим рівнем моральності, культури і соціальної відповідальності. Невипадково у багатьох державах ЄС воно перебуває у фокусі суспільної уваги та врегульовується на законодавчому рівні. Вважаю, цей приклад повинна наслідувати сучасна Україна, і в даному контексті його висвітлення на сторінках дисертації Ю.В.Бодрова було б дуже доречним.

Варто зазначити, що наведені зауваження не знижують оцінку якості проведеного дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота Бодрова Юрія Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання організації та проведення азартних ігор», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням. В ній отримано нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що відрізняються новизною та вирішують важливе наукове завдання. Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН України.

Викладене дає підстави для висновку про те, що дисертація Бодрова Юрія Володимировича на тему «Адміністративно-правове регулювання організації та проведення азартних ігор» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 «Право», а також вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 р. № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор – Бодров Юрій Володимирович, на підставі прилюдного захисту заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент

Доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
Державного торговельно-економічного
університету

Віктор ТИМАШОВ

Підпис Тимашова В. засвідчую

Начальник відділу кадрів

Н. Шевченко